

DEVELOPMENT OF CREATIVE THINKING IN STUDENTS IN PHYSICS CLASS

Azimov Yusufjon¹

Umurzokova Shahzoda²

Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan

KEYWORDS

quality of education, competence, competence approach, creative, education, educational process, students

ABSTRACT

The article examines the requirements for improving the quality of learning in physics classes and various aspects of the creative teaching process.

2181-2675/© 2022 in XALQARO TADQIQOT LLC.

DOI: 10.5281/zenodo.7382144

This is an open access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

¹ Senior teacher, Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan, Jizzakh, Uzbekistan

² Student, Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan, Jizzakh, Uzbekistan

ФИЗИКА ДАРСИДА ЎҚУВЧИЛАРДА КРЕАТИВ ФИКРЛАШНИ РИВОЖЛАНТИРИШ

KALIT SO‘ZLAR:

таълим сифати,
компетентлик,
компетенциявий ёндошув,
креатив, таълим, таълим
жараёни, ўқувчилар

ANNOTATSIYA

Тезисда физика дарсларида таълим олиш сифатини оширишга қўйилган талаблар ва креатив ўқитиш жараёнидаги турли жиҳатлари кўриб чиқилган.

Умумтаълим муассасаларида ўқувчиларнинг креатив тафаккурини шакллантириш замонавий таълим парадигмаларининг ўзгаришини ҳам талаб этади. Бу парадигмалар ўқувчиларга тайёр мавжуд билимларни ўзлаштиришни эмас, балки энг асосий, зарур билимга қандай қилиб эга бўлиш қобилиятини шакллантиришга қаратилгандир. Ўқув фаолиятини самарали ташкил қилиш, дарс жараёнида маъруза ва амалий машғулотлардан тўғри фойдаланиш орқали амалга оширилади. машғулотлар жараёнида улардан ўз ўрнида тўғри фойдаланиш ва ўзаро узвий боғлиқ ҳолда қўллаш олиш таълим ва тажриба самарадорлигининг муҳим омилларидан биридир.

Замон талабларидан келиб чиққан ҳолда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёев “Физика соҳасидаги таълим сифатини ошириш ва илмий тадқиқотларни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” Қарор қабул қилиши, айни муаммони ечишда дастурул амал бўлиб хизмат қилади. Қарорда ечимини топмаган қатор масалалар физика соҳасидаги таълим сифати ва илмий тадқиқот самарадорлигини оширишга қаратилган чора-тадбирларни амалга ошириш зарурати кўрсатиб берилган [1].

Умумтаълим муассасаларида таълим сифатини оширишда, ўқувчиларнинг жамоа бўлиб ва индивидуал фаолиятларини машғулот жараёнида ва синфдан ташқари ишларда, биргаликда ташкил этиш – физикани ўқитишни индивидуаллаштиришни тақоза этади. Ўқитувчи ўқувчиларнинг билим олиш фаолиятини ташкил этиш, бошқаришни шакллантириш билан шуғулланади [2].

Ўқитувчи ДТС, намунавий ва ишчи ўқув дастурлари талабларига асосланиб таълим бериш жараёнини бошқаради. Ўқувчиларнинг мустақиллигини ва ўзлаштириш (билим олиш) фаолиятларини ошириш мақсадида, турли хил ўқитиш методлари ва воситаларини танлаб, машғулот жараёнига қўллаш ва креатив фикрлашни ривожлантириш компетенцияларини шакллантириш учун, ўқитувчи ўқувчиларнинг билиш фаолиятини таълим ва тарбиянинг мақсад ва вазифаларига мос ҳолда ташкил этади.

Бизнинг фикримизга кўра, физика фанини ўқитиш жараёнида ҳар бир

машғулотнинг дидактик ва тарбиявий мақсадларини, вазифаларини билишни ҳам ҳисобга олиш зарур. Қуйидагиларни машғулотнинг дидактик мақсадларига киритиш мумкин: а) ўқувчилар янги материалнинг мазмунини ўрганиши (тушунчаларни шакллантиришлари, қонунлар ва алгоритмларни тасаввур қилишлари); б) мавзудан олган билимларини мустаҳкамлашлари (такрорлаш, масалалар ечишлари). Шунингдек, машғулот жараёнида тарбиявий масалаларга ҳам эътибор қаратилади: а) ўқувчиларнинг физика фанига қизиқишларини ошириш ва ривожлантириш; б) ўқувчиларнинг физика фанини ўрганишга маъсулиятларини ошириш, физика фанига меҳр уйғотиш; в) физика фанини ўрганишга ҳавас уйғотиш ва маълум кўникмаларни шакллантиришдан иборатдир. Физика фанини ўқитишда асосий ўқув воситалари сифатида дарсликлар, ўқув ва ўқув услубий қўлланмалар, намоёниш этилувчи ўқув материаллари, техник воситалар, кўргазмали ўқув материаллари, замонавий АКТ материаллари ва билим бериш учун мўлжалланган барча зарурий воситалар [3].

Таълим бериш ва олишнинг савол-жавоб усули суҳбат диалоги (юнончада: диалогос – икки ёки бир нечта инсонлар орасидаги суҳбат) деб аталади. Ўқувчини қизиқтириб, мохирона қўйилган саволлардан фойдаланиб мақсадга йўналтириш билан, мавзу бўйича ўқувчининг билимларини эслатиш ва баён қилишга ҳаракат қилинади, ўқитувчи бошчилигида синфдошлари билан мавзу муҳокама қилинади. Бундай мулоқот билан улар мустақил фикр юритиш, хулосалар чиқариш ва умумлаштириш орқали янги билимларни ўзлаштирадilar. Суҳбатнинг афзаллик томони шундаки, у ўқувчилар фикрлаш қобилиятини фаоллаштиради ва креатив фикрлашнинг ривожланишига ёрдам беради.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёев “Физика соҳасидаги таълим сифатини ошириш ва илмий тадқиқотларни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарори. ПҚ-5032. 19.03. 2021й.
2. Зеер Э.Ф. Компетентностный подход к модернизации профессионального образования. /Зеер Э.Ф., Сыманюк Э.Э. – Высшее образование в России. – 2005. - №4.- с.23-30.
3. Қ.Т.Суяров Ўқувчиларнинг физикадан олган экспериментал билими, ўқуви ва кўникмасини текширишнинг даражалари ва уларни амалда қўллаш./ Таълим, фан ва инновация. Маънавий-маърифий, илмий-услубий журнал. №3. 2016. – 82 б.
4. To'uchiyeva N. Elektron Ta'lim Tizimining Afzalliklari Va Kamchiliklari //Zamonaviy innovatsion tadqiqotlarning dolzarb muammolari va rivojlanish tendensiyalari: yechimlar va istiqbollor. – 2022. – Т. 1. – №. 1. – С. 40-41.
5. Норбеков Х., Туйчиева Н. Формирование конкурентных преимуществ компании //Zamonaviy innovatsion tadqiqotlarning dolzarb muammolari va rivojlanish tendensiyalari: yechimlar va istiqbollor. – 2022. – Т. 1. – №. 1. – С. 589-592.

6. Nodira T., Maxfirat T. FORMATION AND DEVELOPMENT OF PRONUNCIATION IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN SCHOOL STUDENTS //INTERNATIONAL CONFERENCES ON LEARNING AND TEACHING. – 2022. – T. 1. – №. 1.
7. Nodira T., Maxfirat T. MODERN METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGE PRONUNCIATION TO PRIMARY SCHOOL PUPILS IS BASED ON THE JAPANESE EXPERIENCE //TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – C. 205-208.
8. Nodira T., Rashid X. PROBLEMS OF INNOVATION MANAGEMENT IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM //Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2022. – T. 3. – №. 11. – C. 155-164.
9. Nodira T. PRIORITIES FOR ORGANIZING ENTREPRENEURIAL ACTIVITIES IN THE AGRICULTURAL SECTOR //Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences. – 2022. – T. 1. – №. 10. – C. 192-199.
10. Nodira T. INNOVATIVE MANAGEMENT IN THE DEVELOPMENT OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM //Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences. – 2022. – T. 1. – №. 10. – C. 346-351.
11. To'ychiyeva, N. (2022). AGRAR SOHADA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI TASHKIL ETISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR. INTERNATIONAL CONFERENCES, 1(4), 53–56. Retrieved from <http://researchedu.org/index.php/cf/article/view/625>
12. To'ychiyeva , N. (2022). AGRAR TARMOQDA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI TASHKIL ETISHNING TASHKILY-IQTISODIY ASOSLARI. INTERNATIONAL CONFERENCES, 1(4), 3–6. Retrieved from <http://researchedu.org/index.php/cf/article/view/624>
13. To'ychiyeva N. THE MAIN CHARACTERISTICS OF INNOVATION MANAGEMENT IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM //INTERNATIONAL CONFERENCES. – 2022. – T. 1. – №. 6. – C. 103-105.
14. Nodira T., Maxfirat T. FOREIGN LANGUAGE PRONUNCIATION IN GRADES 1-4» //РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ. – C. 1133.
15. Akramovich N. A. THE PRIORITY OF USING INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE AGRICULTURAL EDUCATION SYSTEM //Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences. – 2022. – T. 1. – №. 10. – C. 185-191.
16. Nizametdinov A., Ahmedova H. Elektron ta 'lim metodologiyasi rivojlantirishning usullari //Zamonaviy innovatsion tadqiqotlarning dolzarb muammolari va rivojlanish tendensiyalari: yechimlar va istiqbollar. – 2022. – T. 1. – №. 1. – C. 29-31.
17. Nizametdinov A. A. OLIY TA'LIM TIZIMINING AGRAR SOHASIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR QO'LLASH USTUVORLIGI. INTERNATIONAL CONFERENCES, 1 (6), 58–60. – 2022.
18. Nizametdinov A. A. OLIY TA'LIM TIZIMIDA AGRAR SOHANING USTUVORLIGI UNDA INNOVATSIYALARNING QULLANISHI. INTERNATIONAL CONFERENCES, 1 (6), 96–98. – 2022.

19. Мухтаров Б. А. Оптимальное распределение объемов строительно-монтажных работ // Молодой ученый. – 2018. – №. 22. – С. 427-431.
20. Мухтаров Б. А. Имитационная система прогнозирования факторов в легкой промышленности // Молодой ученый. – 2017. – №. 40. – С. 122-124.
21. G'aybullayev Sarvar O. et al. O 'ZBEKISTONDA ISTE'MOL SAVATCHASI HOZIRGI HOLATINI VA UNI SHAKILLANTIRISH YO 'NALISHLARI // Talqin va tadqiqotlar ilmiy-uslubiy jurnali. – 2022. – Т. 1. – №. 4. – С. 119-125.
22. Azimov Y. H. et al. Olympism and olympic education at the present stage // Фундаментальные и прикладные исследования в современном мире. – 2016. – №. 13-4. – С. 119-121.
23. Rashidov , A. (2022). IQTISODIYOTNI TARTIBGA SOLISHDA NOTARIF USULLARINING O`RNI VA AHAMIYATI. Архив научных исследований, 2(1). извлечено от <http://journal.tsue.uz/index.php/archive/article/view/1016>
24. Rashidov Abror Ro'zimurod o'g'li. (2022). JIZZAX VILOYATI IQTISODIY O'SISH KO'RSATKICHLARI YOKI JARAYONLARI . PEDAGOGS Jurnali, 5(1), 20–22. Retrieved from <http://www.pedagoglar.uz/index.php/ped/article/view/290>